

ISSN 2409-6415

Електронне
науково-практичне
фахове видання

2024 / № 129

Журнал східноєвропейського права

(Протокол № 3 від 08 жовтня 2013 року)

Включено до Переліку наукових фахових видань України
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.04.2014 № 455)

ISSN 2409-6415

Журнал східноєвропейського права внесений до HeinOnline

Проблематика: висвітлення результатів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з актуальних проблем становлення та прагматичного розвитку східноєвропейського права в умовах глобалізаційних викликів

Галузь науки: юридичні науки

Періодичність: щомісячно

Головний редактор: Мосьондз Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор, виконуючий обов'язки ректора ПВНЗ «Університет сучасних знань»

Відповідальний секретар: Соколан Тетяна Сергіївна, кандидат юридичних наук

Члени редколегії: **Мельник Роман Сергійович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного права, Київський національний університет імені Тараса Шевченка **Янчук Артем Олександрович**, доктор юридичних наук, професор, державний секретар, Міністерство охорони здоров'я, **Кузьменко Оксана Володимирівна**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії права, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», **Личенко Ірина Олександрівна**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу, Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», **Чорна Вікторія Григорівна**, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», **Губанова Тамара Олексіївна**, доктор юридичних наук, професор, директор, Приватний вищий навчальний заклад «Фінансово-правовий коледж», **Книш Сергій Володимирович**, кандидат юридичних наук, юрисконсульт, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, **доктор Егле Білевічюте**, член Комісії з розгляду адміністративних спорів Литви, професор Університету Миколаса Ромеріса, (Вільнюс, Литва), **доктор Тома Бірмонтіен**, професор Лабораторії правосуддя, Лабораторії прав людини юридичного факультету Інституту публічного права Університету Миколаса Ромеріса, (Вільнюс, Литва), **доктор Агне Тваронавічієн**, Лабораторія соціальних технологій, Лабораторія посередництва та сталого розв'язання конфліктів юридичного факультету Інституту публічного права Університету Миколаса Ромеріса (Вільнюс, Литва)

Адреса редакції: вул. Велика Васильківська, 57/3, м. Київ, Україна, 03150

Тел.: +38 (063) 758 57 24

E-mail: easternlaw.ua@gmail.com

Сайт: <http://easternlaw.com.ua>

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 15.04.2014 No. 455)

ISSN 2409-6415

The Journal of Eastern European Law is included in HeinOnline

Issue: lighting the results of basic and applied research, dissertations for the degree of doctor and candidate of sciences on current issues of establishment and pragmatic development of Eastern European law within globalization challenges

Branch of science: jurisprudence

Frequency: monthly

Editor in Chief: Mosondz Serhii Oleksandrovych, doctor of juridical sciences, professor, acting rector of the Private Higher Educational Establishment “The University of Modern Knowledge”

Secretary in Charge: Sokolan Tetiana Serhiivna, candidate of juridical sciences

Members of the editorial board: **Melnyk Roman Serhiiovych**, doctor of juridical sciences, professor, head of the Department of Administrative Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, **Yanchuk Artem Oleksandrovych**, doctor of juridical sciences, professor, state secretary, the Ministry of Health, **Kuzmenko Oksana Volodymyrivna**, doctor of juridical sciences, professor, professor of the Department of theory and history of law at the State Higher Educational Establishment “Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman”, **Lychenko Iryna Oleksandrivna**, doctor of juridical sciences, head of the Department of Civil Law and Procedure at the Training and Scientific Institute of Jurisprudence, Psychology and Innovative Education of Lviv Polytechnic National University, **Chorna Viktoriia Hryhorivna**, doctor of juridical sciences, associate professor, associate professor of the Department of Administrative Law and Proceeding at the State Higher Educational Establishment “Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman”, **Hubanova Tamara Oleksiivna**, doctor of juridical sciences, professor, director at the Private Higher Educational Establishment “Financial and Law College”, **Knysh Serhii Volodymyrovych**, candidate of juridical sciences, legal counsel, Lesya Ukrainka Eastern European National University, **Dr. Eglė Bilevičiute**, member at Lithuania Administrative Disputes Commission, professor at the Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania), **Dr. Toma Birmontien**, professor at Justice Laboratory, Human Rights Laboratory of Faculty of Law of Institute of Public Law, Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania), **Dr. Agne Tvaronaviciene**, Social Technologies Laboratory, Mediation and Sustainable Conflict Resolution Laboratory of Faculty of Law, Institute of Public Law of Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania).

Address of the editorial office: 57/3 Velyka Vasylkivska Street, Kyiv, 03150, Ukraine

Tel.: +38 (063) 758 57 24

E-mail: easternlaw.ua@gmail.com

Website: <http://easternlaw.com.ua>

ЗМІСТ

Ломака В.С., Яковюк І.В. Феномен інтерактивних соціальних медіа та їх вплив на розвиток політичної та правової свідомості суспільства.....	7
Панова О.О., Воротюк Н.В. Щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері містобудування.....	19
Проневич О.С., Берlach А.І., Мацелюх І.А. Доктринально-правові основи обігу медичного канабісу в Україні.....	27
Теремецький В.І. Правовий режим міських агломерацій.....	40
Баркалов О.О. Поняття адміністративно-правового статусу Державної служби геології та надр України.....	49
Жукова І.В. Підходи вчених-адміністративістів щодо розуміння термінів «контроль у сфері загальної середньої освіти» та «нагляд у сфері загальної середньої освіти»: проблеми і напрями удосконалення.....	57
Лаговська Н.В., Анохіна Я.В., Лазаренко Д.О. Особливості правового статусу осіб зниклих безвісти за особливих обставин.....	64
Лаговська Н.В., Лупай А.С. Проблемні питання міжнародного захисту прав дитини під час збройних конфліктів.....	74
Лугіна Н.А., Руденко Н.Ю. Особливості відповідальності за підробку документів під час воєнного стану.....	81
Бовкунов В. Адміністративно-правовий статус органу, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей.....	86
Довгань В.М. Правові засади використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.....	94
Здрик Д.В., Грібова Ю.М. Використання поліцейським офіцером громади конфіденційного співробітництва з метою виявлення кримінальних правопорушень.....	104
Іщук А.Ю. Особливості розгляду і вирішення договірних спорів з міжнародних електронних комерційних контрактів в національних судах.....	112
Коваленко Ю.В. Класифікація нормативно-правових актів врегулювання державної політики щодо гендерної рівності в Міністерстві внутрішніх справ.....	123

Мірзоєва К.Р. Диференціація Загальної зовнішньої політики і політика безпеки Європейського Союзу.....	133
Аббасов Г.А., Бухтіярова І.Г. Особливості публічного адміністрування у сфері національної безпеки в період воєнного стану.....	142
Лавронова І.О. Адміністративно-правове забезпечення контролю за додержанням законодавства про працю.....	149
Чайка Н.І., Абрамов С.Ю. Інститут конституційної скарги у контексті діяльності Конституційного суду України та Федерального Конституційного суду Федеративної Республіки Німеччини: порівняльний аспект.....	159

TABLE OF CONTENTS

V.S. Lomaka, I.V. Yakoviuk The Phenomenon of Interactive Social Media and Its Impact on the Development of Political and Legal Consciousness of Society.....	7
O.O. Panova, N.V. Vorotiuk Regarding the Strengthening of Responsibility for Offenses in the Field of Urban Planning.....	19
O.S. Pronevych, A.I. Berlach, I.A. Matseliukh Doctrinal and Legal Foundations of the Circulation of Medical Cannabis in Ukraine.....	27
V.I. Teremetskyi Legal Regime of Urban Agglomerations	40
O.O. Barkalov The Concept of the Administrative and Legal Status of the State Service of Geology and Subsoil of Ukraine.....	49
I.V. Zhukova Approaches of Administrative Scientists to the Understanding of the Terms “Control in the Sphere of General Secondary Education” and “Supervision in the Sphere of General Secondary Education”: Problems and Areas for Improvement.....	57
N.V. Lagovska, Ya.V. Anokhina, D.O. Lazarenko Peculiarities of the Legal Status of Missing Persons under Special Circumstances.....	64
N.V. Lagovska, A.S. Lupai Problems of International Protection of Children’s Rights during the Armed Conflicts.....	74
N.A. Luhina, N.Yu. Rudenok Characteristics of Liability for Forgery of Documents during Martial Law.....	81
V. Bovkunov Administrative and Legal Status of the Body that Provides State Regulation of Activities in the Sphere of Organization and Conduct of Gambling Games and Lotteries.....	86
V.M. Dovhan Legal Principles of Using Funds from the Fund for Liquidation of the Consequences of Armed Aggression.....	94
D.V. Zdoryk, Yu.M. Hribova Use of Confidential Cooperation by a Community Police Officer to Detect Criminal Offenses.....	104
A.Yu. Ishchuk Specifics of Consideration and Resolution of Contractual Disputes on International Electronic Commercial Contracts in National Courts.....	112
Yu.V. Kovalenko Administrative and Legal Characteristics of the Principle of Gender Equality in the Ministry of Internal Affairs.....	123

K.R. Mirzoieva Differentiation of the Common Foreign and Security Policy of the European Union.....	133
H.A. Abbasov, I.H. Bukhtiiarova Peculiarities of Public Administration in the Field of National Security during Martial Law.....	142
I.O. Lavronova Administrative and Legal Support of Control over Compliance with Labor Legislation.....	149
N.I. Chaika, S.Yu. Abramov The Institute of Constitutional Complaint within the Activities of the Constitutional Court of Ukraine and the Federal Constitutional Court of the Federal Republic of Germany: a Comparative Aspect.....	159

УДК 343.9

Лугіна Наталія Анатоліївна –

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права і процесу
Державного податкового університету
<https://orcid.org/0000-0001-6005-2943>
natali.lugina7@gmail.com

Nataliya A. Luhina –

candidate of juridical sciences, associate professor,
associate Professor of the Department of Criminal Law and Procedure,
State Tax University
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)
<https://orcid.org/0000-0001-6005-2943>
natali.lugina7@gmail.com

Руденок Наталія Юріївна –

здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти
Державного податкового університету
<https://orcid.org/0009-0001-3532-6655>
nata1713254@gmail.com

Nataliya Yu. Rudenok –

student of the second
master's level
State Tax University
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)
<https://orcid.org/0009-0001-3532-6655>
nata1713254@gmail.com

Особливості відповідальності за підробку документів під час воєнного стану

У статті досліджено особливості відповідальності за підробку документів під час воєнного стану. Розглянуто нормативно-правові акти, в яких передбачено відповідальність за підробку документів. У статті наведено статистику правопорушень, що стосуються підробки документів та зміни цієї статистики під час дії воєнного стану.

У статті звернуто увагу на те, чому підробка документів під час збройної агресії на території нашої держави є дуже небезпечною та яку загрозу вона спричиняє для територіальної цілісності нашої держави. Також у статті ми можемо побачити усі можливі негативні наслідки підробки документів та усі негативні аспекти, до яких вона може призвести саме під час воєнного стану на території нашої держави.

В даній статті було розглянуто усі можливі види покарань, які передбачені чинним Кримінальним кодексом України за підробку документів під час воєнного стану. Охарактеризовано, що саме є офіційним документом та розглянуто визначення, яке описане у нормативно-правових актах нашої держави. У роботі дано характеристику особи, яка повинна нести відповідальність, передбачену за підробку документів під час дії воєнного стану.

У статті вказано, що відповідальність настає за усвідомлене використання підробленого документа, яке може бути вчинене одним із двох існуючих способів: подання документа та пред'явлення документа. Також у роботі розглянуті аспекти чому відповідальність за підробку документів значно посилюється саме під час воєнного стану.

У статті висвітлено питання відповідальності службових осіб за підробку офіційних документів, а саме, коли вона настає та що саме є підставами для притягнення таких осіб до відповідальності, яка передбачена законом.

В роботі зазначено, через які фактори значно посилюється відповідальність стосовно правопорушень, віднесених до фальсифікації документів під час воєнного стану.

Також, у цій статті звернено увагу на те, що в Єдиному державному реєстрі судових рішень у багатьох випадках часто зазначається, що саме обвинувачені особи думали, що вони отримують саме офіційний документ, але в іншій формі, яка не передбачена законом.

Ключові слова: підробка документів, воєнний стан, офіційний документ, відповідальність, збір доказів, пред'явлення документу, підробка підписів.

N.A. Luhina, N.Yu. Rudenok Characteristics of Liability for Forgery of Documents during Martial Law

The article tells about the features of liability for forgery of documents during martial law. It examines the regulatory legal acts that provide for liability for forgery of documents. The article provides statistics on offenses related to forgery of documents and changes in these statistics during martial law.

In the work, we drew attention to why forgery of documents during armed aggression on the territory of our state is very dangerous and what threat it poses to the territorial integrity of our state. Also, in the article, we can see all the possible negative consequences of document forgery and all the negative aspects that it can lead to during the martial law on the territory of our country.

This article examined all possible types of punishments provided for by the current Criminal Code of Ukraine for forgery of documents during martial law. It describes what exactly is an official document and considers the definition described in the regulatory legal acts of our state. The work describes the person who must bear the responsibility provided for forgery of documents during martial law.

The article states that liability arises for the use of a knowingly forged document, which can be committed in one of two ways: presentation of a document and submission of a document. The paper also examines the aspects of why liability for forgery of documents is significantly increased during martial law.

The article examines the liability of officials for forgery of official documents, namely when it arises and what are the grounds for bringing such persons to responsibility, which is provided for by law.

The work indicates the factors that significantly increase responsibility for offenses related to falsification of documents during martial law.

Also, this article draws attention to the fact that in many cases it is often noted in the Unified State Register of Court Decisions that the accused persons thought that they were receiving an official document, but in a different form, which is not provided for by law.

Keywords: forgery of documents, martial law, official document, liability, collection of evidence, presentation of a document, forgery of signatures.

Постановка проблеми. Підробка підписів та документів — це кримінальне правопорушення, що досить часто має дуже важкі наслідки саме для тих осіб, які здійснюють конкретні дії протиправного характеру. У багатьох країнах законодавство дуже чітко визначає кримінальну відповідальність саме за такі дії та передбачає певні види покарань. Варто розглянути, які саме наслідки настають для певної особи, що вирішила піти саме на такий ризик в нашій державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вчених, які досліджували документи та їх способи підробки, слід назвати П.Д. Біленчук, І.О. Возгрін, Ю.М. Грошевий, І.І.

Когутич, В.А. Колесник, С.М. Науменко, В.Ю. Шепітько, та ін.

Невирішені раніше проблеми стосуються відсутності єдиного підходу щодо вирішення правниками питання відповідальності особи за підробку документів під час воєнного стану.

Метою статті є визначення і розкриття сутності проблематики підробки документів як кримінального правопорушення та відповідальності за його вчинення під час воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Впровадження в Україні воєнного стану стало

значним поштовхом для розвитку підробки документів.

Від моменту початку росією прямої збройної агресії проти нашої держави, а саме починаючи з 24 лютого 2022 року, слідчі та дізнавачі поліції Львівщини, до прикладу, розпочали 102 кримінальних провадження за такими фактами:

- підроблення документів, які дозволяють уникнути від мобілізації до Збройних сил України;

- протизаконного переправлення деяких осіб через державний кордон України.

У цих діях є переслідувана мета - в майбутньому виїхати за межі нашої держави.

У 41 кримінальному провадженні щодо підробки документів досудові розслідування було завершено, а самі обвинувальні акти вже направлені на розгляд суду [1].

Особливості відповідальності за підробку документів, вчинену під час воєнного стану.

Підробка документів завжди була серйозним правопорушенням, а під час воєнного стану ця дія набуває ще більшої ваги. Змінюються обставини, посилюється контроль, і відповідно, збільшується ризик виявлення та покарання за такі дії.

Чому підробка документів під час війни є особливо небезпечною?

Загроза національній безпеці: підроблені документи можуть бути використані для проникнення на стратегічні об'єкти, диверсій, дезінформації та інших дій, що загрожують національній безпеці.

Ухилення від військової служби: підроблені документи часто використовуються для незаконного ухилення від мобілізації, що підриває обороноздатність країни.

Інші кримінальні правопорушення: підроблені документи можуть використовуватися для легалізації незаконно отриманих коштів, шахрайства, незаконного перетину кордону тощо.

Яка відповідальність передбачена за підробку документів під час воєнного стану?

Відповідальність за підробку документів передбачена Кримінальним кодексом України. Під час воєнного стану до цієї відповідальності можуть застосовуватися додаткові обтяжуючі обставини, що призводять до посилення покарання.

Типові статті Кримінального кодексу, які застосовуються до таких дій:

Стаття 358: Підроблення документів, печаток, штампів та бланків.

Стаття 366: Службове підроблення.

Стаття 332: Незаконне переправлення осіб через державний кордон України.

Можливо застосувати такі види покарання:

Штрафи: розмір штрафу може бути значним і залежить від тяжкості вчинення кримінального правопорушення.

Обмеження волі: це передбачає позбавлення певних прав і свобод на певний термін.

Позбавлення волі: У найважчих випадках може бути призначено позбавлення волі на строк від кількох років до довічного ув'язнення.

Поняття «офіційний документ» прийнято визначати саме на законодавчому рівні. А конкретно у примітці до ст. 358 Кримінального кодексу України, у якому офіційним документом у даній статті та ст. ст. 357 і 366 цього Кодексу, слід розуміти такі документи, які містять закріплену на різних матеріальних носіях саме таку інформацію, що буде підтверджувати чи засвідчувати певні конкретні події, факти або явища, що спричинили або здатні спричинити деякі наслідки правового характеру. Це означає, що вони можуть бути використані саме як документи або докази під час застосування норм права, які мають складатися, видаватися чи посвідчуватися уповноваженими особами органів місцевого самоврядування, державної влади, які є компетентними у цій сфері. Також, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, сюди можна віднести юридичних осіб, різні об'єднання громадян, а також певних окремих громадян. Ними можуть бути самозайняті особи, яким у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю, відповідно до законодавства, надано право складати, видавати чи посвідчувати певні конкретні види документів. Такі документи повинні складатися у відповідності з дотриманням визначених законом форм і повинні містити передбачені законодавством реквізити [2].

Підробкою документів слід розуміти як повне виготовлення неправдивого документа, так і часткову неправдивість його

елементів. Саме тому, ключовою та основною ознакою фальшивого документа є певна інформація, яка досить часто не відповідає дійсності, тобто є недостовірною.

На практиці не виключена можливість зустріти безліч способів, що часто можна використовувати для внесення недостовірних даних у документ.

В деяких випадках неправдивий документ можливо визначити тільки при застосуванні певних спеціальних технологій під час проведення потрібної для цього експертизи.

За ст.358 КК України відповідальність за фальсифікації документів має нести фізична особа, яка є осудною та досягла 16 років. Відповідно до ст.366 КК України службові особи, які вчинили дії, що стосуються фальсифікації документів, не можуть нести відповідальність за таке діяння, саме як за службове кримінальне правопорушення.

Внутрішнє ставлення особи, що вчинила правопорушення з метою підробки до того, як відбудеться використання завідомо підробленого документа має характеризуватися прямим умислом та тільки спеціальною метою. Дуже часто це бажання набути деяких суб'єктивних прав чи звільнитися від певних юридичних обов'язків.

Відповідно до ч. 4 ст. 358 Кримінального кодексу відповідальність за підробку документа може наставати за використання саме завідомо підробленого документа, яка має бути вчинена одним з таких конкретних способів:

- 1) пред'явлення документа;
- 2) подання документа.

Особа, що видає підробку за справжній документ, знайомить із змістом такого документу других осіб, здійснює такі дії саме під час пред'явлення документа. Підроблений документ зазвичай досить часто залишається у володінні винної особи. Використання такого підробленого документа з повним усвідомленням своїх дій є закінченим кримінальним правопорушенням саме з того моменту, коли документ було пред'явлено винною особою, та це не залежить від того, чи вдалося їй досягти певної поставленої мети.

Підробка документів завжди була серйозним кримінальним правопорушенням, а під час воєнного стану наслідки таких дій можуть бути ще більш відчутними.

Під час дії воєнного стану відповідальність значно посилюється через низку факторів, а саме:

Загальна мобілізація: багато людей намагаються ухилитися від мобілізації, підробляючи медичні довідки, військові квитки тощо.

Гуманітарна допомога: зловживання правом на отримання гуманітарної допомоги шляхом підробки документів, що підтверджують потребу в такій допомозі.

Перетин кордону: підроблені документи можуть використовуватися для незаконного перетину державного кордону.

Інші порушення воєнного стану: Підроблені документи можуть використовуватися для вчинення інших протиправних посягань, пов'язаних з воєнним станом, наприклад, диверсії, шпигунства тощо.

Законодавством встановлено саме підвищену відповідальність за складання або за видачу попередньо відомих підроблених офіційних документів конкретно спеціальними суб'єктами. Найчастіше ними є: співробітник юридичної особи, що не є саме службовою особою, аудитор, приватний підприємець, оцінювач, експерт, нотаріус, адвокат, державний реєстратор, або певна інша особа, що є суб'єктом з питань державної реєстрації прав чи певна особа, що є уповноваженою на виконання державних функцій, щодо реєстрації фізичних осіб-підприємців юридичних осіб та громадських формувань, а саме державний виконавець, приватний виконавець чи певна інша особа, що здійснює таку професійну діяльність, що пов'язана з наданням адміністративних або публічних послуг. Для певних конкретних суб'єктів максимально встановлена відповідальність на рівні обмеження волі, а саме до трьох років [3].

Саме за службове підроблення не може бути притягнутою одночасно до кримінальної відповідальності за ст. 358 КК України службова особа, що підлягає відповідальності відповідно до ст. 366 КК України.

Акцентуємо увагу на тому, що в Єдиному державному реєстрі судових рішень в безлічі випадків часто зазначається те, що обвинувачені особи думали, що вони отримують саме офіційний документ, але в спосіб, який не передбачений законодавством.

Так, обвинувачена особа може замовити, наприклад, певну медичну довідку, через сервіс Інтернету з певного сайту «медичної установи», маючи деяке оманливе уявлення про те, що вона отримає саме офіційний документ. Проте, в цей самий час треба бути дуже обережним та розуміти, що у випадку «замовлення» саме офіційного документу та надаючи особисті персональні дані (такі як прізвище, ім'я, по батькові, фотокартки тощо) з метою внесення таких даних в офіційний документ, такі дії можна розцінити, саме як пособництво в підробці офіційного документа. В той же час це буде мати саме негативні наслідки для тієї особи, що планувала використати цей документ. Такі дії

можна кваліфікувати за частиною першою чи другою згаданої вище статті.

Висновки. Станом на зараз, проблема створення, використання або розповсюдження офіційних підроблених документів стала дуже поширеною, що є дуже недобрим негативним сигналом для сучасного суспільства. Щоб вирішити таку проблему громадянам необхідно розуміти, що будь-яка фальсифікація офіційних документів шляхом, що не передбачений законодавством, можна вважати складом певного кримінального правопорушення. Це означає, що громадянам нашої держави слід бути більш правосвідомими, і, як наслідок — законослухняними.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III: станом на 21 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 06.12.2024).
2. Кримінальна відповідальність за підробку документів та підпису: що варто знати. *Юридична газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/kriminalna-vidpovidalnist-za-pidrobku-dokumentiv-ta-pidpisu-shcho-var-to-znati.html> (дата звернення: 06.12.2024).
3. Марін О. Відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2021. 272 с.

References:

1. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III: stanom na 21 lystop. 2024 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (data zvernennia: 06.12.2024).
2. Kryminalna vidpovidalnist za pidrobku dokumentiv ta pidpysu: shcho varto znaty. *Yurydychna hazeta*. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/kriminalna-vidpovidalnist-za-pidrobku-dokumentiv-ta-pidpisu-shcho-var-to-znati.html> (data zvernennia: 06.12.2024).
3. Marin O. Vidpovidalnist za kryminalni pravoporushennia u sferi sluzhbovoi diialnosti ta profesiinoi diialnosti, pov'iazanoi iz nadanniam publicznykh posluh: navchalnyi posibnyk. Kyiv: VD "Dakor", 2021. 272 s.